

ACTION GAMES AS A TOOL FOR DEVELOPING THE PHYSICAL FITNESS OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS

Mirzakarimova Nadira Ibragimovna

Teacher of the Department of Sports Management Institute of Retraining and Advanced Training of Specialists in Physical Education and Sports

ABSTRACT

The article describes the need to alternate one type of game with another type of game in order to develop the physical fitness of young football players during training.

Keywords: sports, sports law, sports sanctions, football law, FIFA, UEFA, security, fair play.

HARAKATLI O'YINLAR YOSH FUTBOLCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA

Mirzakarimova Nodira Ibragimovna

Sport boshqaruvi kafedrası o'qituvchisi

Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti

ANNOTATSIYA

Maqolada mashg'ulot jarayonida yosh futbolchilarning jismoniy tayyorgarligini rivojlantirishda harakatli o'yinlar orqali bir xil xarakterdagi o'yinni ikkinchi xil xarakterdagi harakatli o'yinlar bilan navbatma-navbat almashtirib o'tkazish kerakligi to'g'risida bayon etiladi.

Kalit so'zlar: sport, sport qonuni, sport sanksiyalari, futbol qonuni, FIFA, UEFA, xavfsizlik, feyr-pley.

So'nggi yillarda xalqimizning salomatligi to'g'risida g'amxo'rlik qilish, ma'naviy va jismoniy barkamol avlodni shakllantirish, millionlar o'yini bo'lgan va mamlakatimizda alohida o'rin tutadigan sportning futbol turiga aholini, ayniqsa yoshlarni keng jalb etish bo'yicha bir qator chora-tadbirlar amalga oshirilib kelinmoqda.

Shu bilan birga, bugungi kunda mamlakatimizda yuqori iqtidorga ega bo'lgan yosh futbolchilarni tanlash, saralab olish (seleksiya) tizimi va futbol infratuzilmasini yanada rivojlantirish, futbol bo'yicha sport maktablari faoliyatini yangi bosqichga ko'tarish, soha mutaxassislarni tayyorlash va ularni moddiy rag'batlantirish tizimini yaxshilash, o'tkazilayotgan musobaqalar saviyasini yuksaltirish kabi masalalar dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Ommaviy sport turi futbol o'yini 10 dekabr Butun Jahonda keng nishonlanadi. Professional sport turi xisoblangan futbol nafaqat sport turi balki xayot tartibi xisoblanadi. Xalqaro sport turi sifatida futbol Olimpiya o'yinlari dasturiga qo'shimcha ravishda kiritilgan xalqaro me'yorlar va qoidalar bilan tartibga solinadi va futbol huquqiy munosabatlari xalqaro hujjatlarga asoslanadi. Bu me'yorlar, qoidalarga amal qilish muhim ahamiyat kasb etadi va muxlislarni shunisi bilan jalb qiladi[1].

O'zbekistonda futbolni aholi o'rtasida eng ommaviy sport turiga aylantirish, yuqori iqtidorga ega bo'lgan yosh futbolchilarni tanlash, saralab olish va ularni professional sportchilar sifatida tayyorlash tizimini yo'lga qo'yish, mamlakat futbolini rivojlangan mamlakatlar bilan raqobat qila oladigan darajaga yetkazish, xalqaro talab va standartlar asosida futbol bo'yicha mutaxassislarini tayyorlash, futbol klublari faoliyatini rivojlantirish, terma jamoalar uchun o'quv-mashq jarayonini samarali tashkil etish, mamlakatimizda futbol bo'yicha yirik xalqaro musobaqalar, jumladan, o'smirlar, yoshlar va xotin-qizlar jamoalari o'rtasida jahon va qit'a birinchiliklarini o'tkazishga katta e'tibor qaratib kelinmoqda.

Ayniqsa, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 4 dekabrda PF-5887-sonli Farmoni bilan qabul qilingan O'zbekistonda futbolni 2030 yilgacha rivojlantirishning yangi bosqichga olib chiqish konsepsiyasi O'zbekistonda futbol tizimini rivojlantirishning maqsadi, vazifasi, ustuvor yo'nalishlari, o'rta va uzoq muddatli istiqboldagi bosqichlarini belgilaydi hamda futbol sport turini rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturlar va kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Murabbiy har bir mashg'ulotda yosh futbolchilar organizmiga har tomonlama ta'sir etib, turli mashq va harakatli o'yinlarni tanlashi, shuningdek, o'yinlarni o'tkazish metodikasini o'zgartirib turishi zarur.

Mashg'ulotda, shuningdek turli o'yinlarni o'tkazish jarayonida o'rganiladigan materialning metodik jihatdan izchil bo'lishiga e'tibor berilishi lozim. Bu, birinchidan, mashg'ulotning ta'lim-tarbiyaviy vazifalarini to'g'ri hal qilish, ikkinchidan, mashg'ulot materiallarining to'la o'tilishiga erishish, uchinchidan, butun mashg'ulot davomida har bir mashqni muayyan me'yorda to'g'ri olib borish imkonini beradi.

Agar mashg'ulot boshida yoki o'rtalarida zo'r e'tibor berishni va moslashtirilgan murakkab harakatlar qilishni talab etadigan o'yin va mashqlar o'tkazilgan bo'lsa, mashg'ulot oxirida yosh futbolchilarning charchagan organizmini birmuncha tinch holatga keltirishga yordam beradigan o'yin va mashqlarni o'tkazish kerak. Masalan, mashg'ulot boshida o'quvchilar diqqatini to'plash uchun "O'ylab top" yoki "Tezda hamma joy-joyiga", "Man qilingan harakat" singari o'yinlar o'ynalgan bo'lsa, mashg'ulotning asosiy qismida yanada harakatchanroq o'yinlarni – "Quvnoq bolalar", "Qoch bola, kalxat keldi" kabi o'yinlar yosh futbolchilarga tavsiya etiladi.

Boshlang'ich tayyorgarlik guruhi yosh futbolchilar bilan mashg'ulotning asosiy qismida "Cho'pon, qo'y va bo'ri", "Oq tosh", "Oq ayiqlar" va boshqa o'yinlarni o'tkazish tavsiya qilinadi. Mashg'ulotning yakunlovchi qismida kam harakatli "Pat", "Pr-r-r..." (qush uchishini eslatadigan tovush) va boshqa shular kabi o'yinlarni o'tkazish lozim.

Agar butun mashg'ulot davomida faqat o'yin materiallaridan iborat bo'lsa, serharakatli o'yinlarni kam harakatli o'yinlar bilan, aksincha bir xil xarakterdagi o'yinni ikkinchi xil xarakterdagi o'yin bilan navbatma-navbat almashtirib o'tkazish kerak.

Agar murabbiy futbol o'yin texnikasining ayrim elementini o'yin yordamida yosh futbolchilarga o'rgatish yuzasidan o'z oldiga muayyan maqsad va vazifalar qo'yadigan bo'lsa, u o'yin materialining mazmuni va yo'nalishini puxta o'ylab chiqishi zarur. Masalan, "To'pni onaboshiga berma" yoki "To'p ilish" o'yinlari yordamida bolalarga to'p uzatish va ilib olishni o'rgatish belgilangan bo'lsa, bu vazifani faqat shu o'yinlarni o'ynash usuli bilangina hal etib bo'lmaydi. Chunki o'ynayotganlarning asosiy e'tibori to'pni tez uzatish va ilib olish bilan band bo'lib, texnika elementlarining to'g'ri bajarilishiga rioya qilinmaydi. Agar bu vazifa tegishli metodik

ko'rsatmalarga amal qilib va ba'zi bir o'zgarishlar kiritib o'tkaziladigan o'yin-estafeta yordamida bajarilsa, maqsadga erishish mumkin.

Yosh futbolchilarni charchatib qo'ymaslik uchun hayajonli va ermak o'yinlarni ko'p o'tkazavermasdan, ularni bolalarning jismoniy tayyorgarlik darajasi va organizmining imkoniyatini hisobga olgan holda boshqa xil o'yin va mashqlar bilan qo'shib olib boorish kerak. Hushyor murabbiy ayrim yosh futbolchilardagi charchash belgilarini (rang o'chishini, harakatlardagi sustlik va o'yinni davom ettirishni istamaslikni) hamma vaqt osongina sezadi. O'quv mashg'ulotining muhim xususiyatlaridan biri vaqtdan bir me'yorda to'g'ri foydalanishdir. Shundaki mashg'ulotni puxta o'tish imkonini beradi. Murabbiy yosh futbolchilarni mashg'ulotga faol qatnashtirish uchun barcha imkoniyatlardan foydalanishi, shuningdek hamma futbolchilarga beriladigan topshiriqlarning bir me'yorda bo'lishiga erishiladi.

O'yin sporti bolaning jamiyatda keyingi ijtimoiylashuvi va moslashishi uchun barkamol shaxsni shakllantirish vositasi sifatida. Asarni yozishda men jamoaviy sportning axloqiy, estetik va ijtimoiy jihatlarini, ularning barkamol shaxsni shakllantirishdagi rolini ko'rsatishni o'z oldimga maqsad qilib qo'ydim. Jismoniy tarbiya va sport bizning zamonamizda shunday ijtimoiy kuch va ahamiyatga ega bo'ldiki, ularning jamiyat tarixida o'xshashi bo'lmasa kerak. Va shuning uchun nogiron maktablarda sport bilan shug'ullanish nafaqat o'quvchini jismoniy rivojlantirish, uning sog'lig'ini mustahkamlash va himoya qilishning samarali vositasi, muloqot va ijtimoiy faollikning namoyon bo'lish sohasi, bo'sh vaqtni tashkil etish va o'tkazish shaklidir, lekin ular shubhasizdir. inson hayotining boshqa jabhalariga ta'sir qiladi: jamiyatdagi obro'si va mavqei maktablarimizni tugatgandan keyin bolalar uchun juda qiyin bo'lgan, mehnat faoliyati va qiymat yo'nalishlari bo'yicha. O'yin sportini o'zlashtirish qobiliyati aqli zaif har bir bolaga o'z "men" ni rivojlantirish, tasdiqlash va ifoda etish, empatiya va sport harakatlarida ijodiy jarayon sifatida ishtirok etish, ularni g'alabadan xursand qilish, mag'lubiyatdan qayg'urish uchun eng keng imkoniyatlarni beradi. inson tuyg'ularining butun gamutini aks ettiradi va inson imkoniyatlarining cheksizligidan faxrlanish tuyg'usini uyg'otadi. Maktablarimizda jismoniy madaniyatga ma'naviy boyluk, axloqiy poklik va jismoniy barkamollikni uyg'unlashtirib, komil insonni tarbiyalashning muhim vositalaridan biri sifatida qaraladi. O'z ustida ishlash, katta jismoniy va irodaviy zo'riqish, har bir darsda eng yaxshi natijaga erishish, musobaqada g'alaba qozonish uchun kurash o'qituvchi yordamida idrok etiladi. U mag'lubiyatlarga, muvaffaqiyatsizliklarga, muvaffaqiyatga munosib javob berishga o'rgatadi va maktabdan keyin jamiyatda og'riqsiz moslashishga yordam beradigan bo'g'indir. O'z-o'zidan ko'rinib turibdiki, sport bilan shug'ullanish orqali o'quvchi eng avvalo o'z tanasini, tanasini, harakat va harakat harakatlarini boshqarish qobiliyatini takomillashtiradi va mustahkamlaydi. Lekin o'qituvchi o'quvchini shu tushunchaga yetaklashi kerak. Bu juda muhim. 1927 yilda professor A.P. Nechaev shunday deb yozgan edi: "Nihoyat, harakat ta'limi bo'lmagan joyda to'liq ta'lim haqida gapirish mumkin emasligini tan olish vaqti keldi". Sport o'yini esa, shubhasiz, harakatlarni tarbiyalash, ularni nozik va aniq muvofiqlashtirishni takomillashtirish, inson uchun zarur bo'lgan harakat jismoniy fazilatlarini rivojlantirishning asosiy vositalaridan biridir. Mashg'ulotlar jarayonida ham sinfda, ham darsdan tashqarida o'quvchining irodasi, xarakteri jilovlanadi, o'zini o'zi boshqarish, turli qiyin vaziyatlarda tez va to'g'ri harakat qilish, o'z vaqtida qaror qabul qilish qobiliyati rivojlanadi. tarzda, oqilona tavakkal qilish yoki xavfdan saqlanish.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni sport o'yinlari va mashqlarini o'rgatishning eng samarali shakli bu tashkil etilgan yurishdir. Sport o'yinlari va mashqlari, birinchi navbatda, sog'lig'ini mustahkamlash, bolalarning umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish, harakatga bo'lgan biologik ehtiyojini qondirishga qaratilgan.

Asosiy maqsad - bolalarni sport o'yinlari va mashqlari bilan tanishtirish, to'g'ri texnika asoslarini shakllantirish. Ammo bu hech qanday holatda yuqori ixtisoslashtirilgan mashg'ulotlarga, musobaqalarda ishtirok etishga tayyorgarlikka aylanmasligi kerak. Haqiqiy musobaqalar; qayerda kurash ochkolar, o'rinlar uchun bo'lsa, bola uchun chidab bo'lmas psixologik yuk. Sport o'yinlari va mashqlarining o'ziga xos xususiyati ularning hissiyligidir. Ijobiy hissiy ohang salomatlikning muhim sharti bo'lib, turli kasalliklarning oldini oladi va jismoniy mashqlarga qiziqishni saqlaydi. Dars davomida bolalarda keyingi o'rganishga xalaqit beradigan yomon odatlar bo'lmasligi uchun mashqlarni takrorlashning maqbul sonini aniqlash juda muhimdir. Agar ilgari yaxshi o'zlashtirilgan harakat etakchi mashq sifatida ishlatilsa, yangi vosita harakatini o'rganishdan oldin darhol uni bir necha marta takrorlash kifoya.

Etakchi mashqlar quyidagilar bo'lishi mumkin:

1. O'rganilayotgan vosita harakatining alohida qismlari.
2. O'rganilgan harakat harakatlarini taqlid qilish.
3. To'g'ridan-to'g'ri o'rganilgan vosita harakati, yorug'lik sharoitida amalga oshiriladi. Bunday mashqlar, ayniqsa, yiqilish va jarohatlar ehtimoli bilan bog'liq bo'lgan yangi vosita harakatlarini o'rgatishda muhimdir.
4. O'z-o'zidan o'rganilgan vosita harakati, sekin sur'atda bajariladi. Mashqni sekinroq bajarayotganda, bolaning harakatlarini nazorat qilish osonroq bo'ladi va u kamroq xato qiladi. Sport o'yinlarining murakkabroq harakatlarini maxsus yaratilgan sharoitlarda (o'yindan tashqarida) o'rganish mumkin. Bunda bolaning diqqatini harakat sifatiga qaratish maqsadga muvofiqdir.

Kelajakda siz harakatlarni amalga oshirish shartlarini murakkablashtirishingiz, bolalarni yanada qiyinroq vazifalarga olib kelishingiz mumkin. Pedagogga qo'yiladigan umumiy talablar N.G.'ning so'zlarida aniq ifodalangan. Chernishevskiy: "O'qituvchining o'zi o'quvchini nima qilishni xohlasa, shunday bo'lishi kerak ... yoki, hech bo'lmaganda, bor kuchi bilan bunga intilishi kerak". Bolalar ongsiz ravishda o'qituvchining harakatlariga, xulq-atvoriga, nutqiga va hokazolarga taqlid qilishga moyildirlar. O'qituvchi har doim o'zining tarbiyachi ekanligini yodda tutishi kerak - sinfda ham, sport bayramida ham, lagerda ham. U bolaga hamma narsa bilan ta'sir qiladi: dunyoqarashi, tashqi ko'rinishi, xulq-atvori va boshqalar. Sport mashqlari 1) qishda - Chanada uchish: bolaning tanasining jismoniy ta'siriga va qotib ketishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Faoliyat, mustaqillik, tashabbuskorlikni yuzaga keltirish uchun muhit, o'yin va mashqlar mazmuni silkitiladi.

Bolalar iroda ko'rsatishni, qiyinchilik va to'siqlarni engib o'tishni, bir-biriga yordam berishni o'rganadilar. - Muz yo'llarida sirpanish: kasalliklarning oldini olish, tananing himoya kuchlarini mustahkamlash, samaradorlikni oshirish, tashkilotchilik, intizom, mustaqillik, faollik va kuchli irodali fazilatlarining namoyon bo'lishiga yordam beradi (jasorat, qat'iyat, o'ziga ishonch va boshqalar). - Chang'i: tanani qattiqlashtiradi, kuch beradi, samaradorlik va chidamlilikni oshiradi. Chang'ida harakatlanayotganda barcha mushak guruhlari ishlaydi, nafas olish va qon aylanishi kuchayadi. Chang'i uchish paytida oyoqlarning ajoyib dinamik ishi bolaning oyog'ining

shakllanishiga mustahkamlovchi ta'sir ko'rsatadi, tekis oyoqlarning rivojlanishiga to'sqinlik qiladi, fazoviy yo'nalishni rivojlantirishga, harakatlarni muvofiqlashtirishga va shamollashning oldini olishga yordam beradi. - Konkida uchish: oyoq kamarining mushaklarini kuchaytiradi, vestibulyar apparatni rivojlantiradi.

2) bahor, yoz, kuz. - Otish. Ko'zni, harakatlarning aniqligini, epchilligini rivojlantiradi. Nishonga va masofaga uloqtirish mashqlari bilan bir qatorda to'pni uloqtirish, ushlab, uloqtirish bo'yicha ham bir qancha mashqlarni kiritish taklif etiladi. Bu mashqlarning barchasi bolalarning jismoniy fazilatlarini rivojlantiradi. - Yurish va yugurish. Maktabga borguncha, bolalar yurish va yugurishning eng muhim elementlarini o'zlashtirgan bo'lishi kerak. Yaxshi holatda yurish va yugurish oson. - Sakrash.

Bolalarni sakrashda uchish va qaytarishni uyg'unlashtirishga o'rgatish kerak. - Toqqa chiqish. Toqqa chiqish, toqqa chiqish, toqqa chiqish - to'siqlarni engib o'tishning turli usullari. Toqqa chiqish jasoratni, harakatlarni muvofiqlashtirishni rivojlantiradi, balandlik qo'rquvini engishga yordam beradi. - muvozanat uchun mashqlar. Balans qo'llab-quvvatlash maydoniga, tananing og'irlik markazining holatiga, vestibulyar apparatlarning holatiga, asab tizimining kuchlanish darajasiga bog'liq. Mashqlarni muvozanatda murakkablashtirish uchun tayanchning (taxta) kengligini asta-sekin kamaytirish va balandlikni oshirish kerak. Buning uchun gimnastika skameykalaridan tashqari, turli kenglikdagi taxtalar to'plamiga ega zinapoyalarga ega bo'lish tavsiya etiladi. - Velosiped haydash. Kosmosda orientatsiya, muvozanatni saqlash, shaxsiy fazilatlarini rivojlantirishga yordam beradi. - Suzish. Bu yurak-qon tomir tizimining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarga "old krol" suzishga o'rgatiladi. Tananing holati, oyoq harakati, qo'l harakati va nafas olish o'rganiladi. - Toza havoda sport o'yinlari. "Distillash", "Kim oldinda", "Kim tezroq", "Qo'lga olish", "Ilon" va boshqalar. Yozda jismoniy tarbiya mashg'ulotlari faollik tez o'zgarishi bilan dinamik bo'lishi kerak. Boshlang'ich pozitsiyalar barqaror bo'lmasligi kerak, bu mashqlarga bir marta va umuman tayinlangan bo'lsa, ularni tez-tez o'zgartirish kerak. Saytda asosiy harakatlarni rivojlantirish uchun barcha zarur vositalar bilan jihozlangan maxsus sport maydonchasi bo'lishi maqsadga muvofiqdir. Saytda katta "choklar" bo'lishi yaxshi - diametri 20-25 sm va balandligi 25-30 sm (25-30 dona) bo'lgan loglar bo'laklari. Choklar mustaqil yordamchi sifatida, shuningdek, lamellar, kordonlar va boshqalar bilan birgalikda ishlatilishi mumkin. - Skuter minish. Stol tennisi (ping-pong).

Maktabgacha ta'lim muassasasining umumiy tarbiyaviy ish tizimida bolalarning jismoniy tarbiyasi alohida o'rin tutadi. Maqsadli pedagogik ta'sir ko'rsatish natijasida bolaning salomatligi mustahkamlanadi, organizmning fiziologik funksiyalari o'rgatiladi, shaxsning har tomonlama barkamol rivojlanishi uchun zarur bo'lgan harakatlar, harakat qobiliyatlari va jismoniy fazilatlar jadal rivojlanadi.

REFERENCES

1. Xo'jayev F.O'smirlar uchun milliy harakatli o'yinlar. -T.: Tafakkur, 2015.
2. Usmanxodjaev T.S., Sh.X.Isroilov, A.A.Pulatov, Sh.A.Pulatov "Milliy va harakatli o'yinlar" Darslik. Toshkent -2015 y. 300 bet. 263.
3. Кишчаков Б.Б., Усманхаджаев Т.С., Бурнашев И.И., Мелиев Х.А. 500 харакатли ўйинлар: Услубий қўлланма. - Т. 2010. – 248 б. 145.

4. Turdaliyevich, A. F., & Pulatovna, A. B. (2020). Organization of Swimming Lessons in Preschool Institutions. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 2(07), 322-330.
5. Turdaliyevich, A. F. (2020). Center For Scientific And Methodological Support, Retraining And Advanced Training Of Specialists In Physical Culture And Sport Under The Ministry Of Physical Culture And Sports Of The Republic Of Uzbekistan. *Journal of Social Science and Education Innovations*, 2(2), 322-330.
6. Abdullaev, F. T. (2022). Theoretical and Practical Basis of Determining Fitness for Sports. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 12, 121-128.
7. Farhod, A. (2022). Boksda mashg'ulotning tashkil etilishi va metodikasi asoslari: Abdullayev Farhod, O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzuridagi jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarini ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (3), 142-146.
8. Turdalievich, A. F. (2022). Youth Sports Development. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(5), 781-785.
9. Abdullayev, F. T. (2022). Olimpiya va paralimpiya o'yinlariga zamonaviy sport tayyorgarligining dolzarb muammolari. 2021 yilda o'tkazilgan XXXII yozgi Olimpiya va XVI Paralimpiya o'yinlari, 1(5), 4-6.
10. Abdullayev, F. T. (2022). Yosh bokschilarning musobaqa va mashg'ulot faoliyati xususiyatlarini hisobga olgan holda ularning texnik taktik tayyorgarligi. *Monografiya*, 1(1), 100-155.
11. Абдуллаев, Ф.Т., Жуманов, О.С. (2020). Машғулот жангларида ва мусобақаларда ҳаракатларнинг қўлланилиш кўрсаткичларининг индивидуаллашувига таъсир қилувчи омиллар. 2020 йилда ўтказилган XXXII ёзги олимпия ва XVI паралимпия ўйинларига спортчиларни тайёрлашнинг долзарб муаммолари, 1(2), 171-173.
12. Абдуллаев, Ф.Т., Пардаев, Б.П. (2020). Ёш боксчиларда машғулот жанглари ва мусобақалардаги тайёргарлик ҳаракатларини такомиллаштириш. 2020 йилда ўтказилган XXXII ёзги олимпия ва XVI паралимпия ўйинларига спортчиларни тайёрлашнинг долзарб муаммолари, 1(1), 8-10.
13. Turdalievich, A. F., & Turdalievich, P. B. (2020). The Role of Public Sports and Health Measures in Strengthening Children's Bodies. *Academic Research in Educational Sciences*, (4), 9-14.
14. Abdullaeva, B. P. (2022). Use of Team Sports in Physical Education Activities in Preschool Educational Organizations in Our Country and Abroad. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 12, 116-120.
15. Abdullaeva, B. P. (2022). Analysis of the Level of Proficiency in the Elements of Playing Football by Children of Senior Preschool Age. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 9(4), 110-115.
16. Abdullayeva, B. P. (2022). Physical Education of Preschool Children Cultivate Qualities. *International Journal of Innovative Research in Science Engineering and Technology*, 11(3), 2212-2214.

17. Abdullaeva, B. P. (2021). Football as a means of Physical Education. *Current Research Journal of Pedagogics*, 2(08), 72-76.
18. Abdullaeva, B. P. (2021). Teaching a Child to Play Football from a Youth. *The American Journal of Interdisciplinary Innovations Research*, 3(04), 147-151.
19. Абдуллаева, Б. П. (2021). Футбол в дошкольном возрасте: проблемы и решения. *Экономика и социум*, (8), 336-340.
20. Abdullayeva, B. P. (2021). Boshlang'ich futbol elementlari shartlari va vazifalarini klaster asosida o'rgatish. *Academic research in educational sciences*, 2(CSPI conference 1), 18-22.
21. Abdullayeva, B. P. (2021). The Main Criteria Used in Teaching the Elements of Football in Preschool Education. *Экономика и социум*, (4-2), 854-859.
22. Akhmedov, B. A., Askarova, M. R., Xudayqulova, F. B., Tojiboeva, G. R., Artikova, N. S., Urinova, N. S., ... & Omonova, S. M. (2022). PEDAGOGICAL SCIENCE EDUCATION MANEGMENT IN TEACHING SCIENCE OF PEDAGOGICAL SCIENCES. *Uzbek Scholar Journal*, 10, 529-537.
23. Туньян, А. А., Тошпулатов, Х. М., Ибрагимов, Ф. З., Умматов, А. А., Пулатов, А. А., Ашуркова, С. Ф. (2021). Развитие паралимпийского спорта в Ташкентской области. *Спорт и социум*, 5(14), 76-78.